

řízení. Poštovní úřad šekový provedl reformu tuto snad v dobré snaze, zjednodušiti nebo usnadniti si vnitřní úřadování; učinil to však na úkor a na útraty svých členů. Zavedl spoustu nových tiskopisů, které při použití ukládá přesně a podrobně vyplniti a tak celé řízení zdražuje jednak tím, že třeba tyto tiskopisy kupovati, jednak tím, že každá větší firma nebo jiný větší podnik musí míti nyní zvláštního úředníka, který by se zabýval téměř jen obstaráním styku s poštovním úřadem šekovým. Výpisy z účtů byly také změněny — zase ku škodě členů, poněvadž byla vypuštěna rubrika, určená pro záznamy majitele účtu, Nyní má býti ještě zavedeno t. zv. »vkladné«, t. j. každý vklad hotovosti podléhal by poplatku, jenž by činil při vkladech do 100 Kč 20 haléřů, do 500 Kč 50 haléřů, do 1000 Kč 1 korunu, do 5000 Kč 2 koruny, přes 5000 Kč 3 koruny. Domníváme se, že i pošt. úřad šekový jest obchodním podnikem, jenž má sloužiti zájmům veřejným. Má býti tedy jeho snahou, zjednodušovat agendu svých členů, usnadňovat jim vnitřní manipulaci a nezdrazovat své poplatky manipulační, zvláště když ročně vydělává tak velké částky, jak jest zřejmo z jeho bilančních zpráv.

Dr. Jindřich.

Sociální pojištění vešlo v činnost dnem 1. července t. r. Zaměstnavatelům byly doručovány platební výměry za měsíc červenec nammnoze teprve v druhé polovině měsíce srpna. Zaměstnavatelé jsou tak poškozováni, ježto nyní jsou povinni platiti značné peněžní částky najednou. Jest sice pochopitelné, že nemocenské pojišťovny ve své nové funkci mají hodně práce, myslíme však, že bylo u nás sociální pojištění hodně dlouho připravováno a že mohlo fungovat přesně, kdyby se bylo začalo včas věcně pracovat. V praxi nelze žádat na zaměstnavateli, aby platil premie, neví-li kolik, bez jakéhokoliv předpisu, při novém druhu pojištění a poukazovati na to, že zákon nečiní placení odvislým od předchozího vydání výměrů.

Doručované platební výměry svým obsahem naprosto neuspokojují a jsou pro laika téměř nesrozumitelné. Ve výměrech těch totiž schází sdělení, jakým způsobem došla nemocenská pojišťovna k předepsané částce a k zařazení do třídy služného. Nejsou tam uvedeny služební požitky zaměstnancovy ani v hotovosti, ani v naturalích, takže zaměstnavateli není poskytnuta možnost, přezkoušeti si správnost výpočtu nemocenské pojišťovny, pokud nemá po ruce zákon. A ani ten by mu nestačil, poněvadž ocenění naturálních požitků provádí ve smyslu odstavce 2. § 11. zákona ze dne 9. října 1924, č. 221. Sb. z. a n. politický úřad II. stolice, tedy v Čechách Zemská správa politická v Praze. Úřad ten vyhověl povinnosti zákonem mu uložené a vyhláškou ze dne 16. července 1926, č. 283.613, uveřejněnou v Úředním listě republiky Československé ze dne 23. července 1926, č. 167. ocenění to provedl. Nemocenské pojišťovny však ve vyhlášce, kterou připojují k jiným platebním výměrům, o ocenění tom se vůbec nezmiňují, takže zaměstnavateli nezbyvá než předepsanou částku bez přezkoušení zaplatit, nechce-li nebo nemá-li možnost pátrat po tom, jak byly oceněny naturální požitky a kdy a kde ocenění to bylo uveřejněno. Chápeme sice, že nemocenské pojišťovny jsou prací přetíženy a že tedy musí hledět zjednodušiti si úřadování, nesmíme však zapomenouti, že sociální pojištění u nás jest v počátcích. Jest povinností orgánů, je provádějících, aby snažily se učinit je populárním, pochopitelným a přístupným nejširším vrstvám lidovým a aby vzbuzovaly důvěru v něj. To se může státi jen tak, budou-li veškery platební výměry jasné a zřetelné, bude-li vždy přesně a podrobně vysloveno, jak pojišťovna k předepsané částce došla. Při tom nestačí odvolávat se snad na publicitu vyhlášek Úředního listu, nýbrž je třeba podati potřebné informace přímo zúčastněným stranám, aby bez dlouhého hledání a přemýšlení nabyly přesvědčení, že postup příslušného orgánu jest správný a zákonu odpovídající.

Jest dostatečně znám odpor zaměstnavatelských vrstev proti různým druhům sociálního pojištění; jen byrokratickým prováděním zákona odpor ten nezlomíme, nýbrž naopak zcsílíme. Musíme si uvědomit, že má-li prospívat naše sociální pojištění, musí býti vedeno obchodním duchem, musí býti podáváno zaměstnavateli tak, aby bez odborných znalostí jej pochopil a aby práce jeho, s ním spojená, byla minimální.

A ještě něco jsme očekávali od Ústřední sociální pojišťovny, resp. od nemocenských pojišťoven: že výstižným informativním letákem řeknou svým členům pojištěncům, jaká nová práva a jaké nové povinnosti jim vznikly provedením zákona shora zmíněného. Tím jistě by přispěly také k udržení dobrého poměru mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci, poněvadž i tam, kde dosud nesl zaměstnavatel celé příspěvky pojištění nemocenského sám ze svého, bude nyní musit namnoze přenést povinnou část premii na svého zaměstnance, poněvadž příspěvky ty zavedením pojištění invalidního a starobního značně stouply. Nezapomínejme, že i v oboru sociálního pojištění — a snad zvláště nyní — platí stará dobrá zásada: »Clara pacta, boni amici.«

Dr. Jindřich.

Nemocenské pojištění státních zaměstnanců v Rakousku. U nás vstoupilo v platnost nemocenské pojištění státních a veřejných zaměstnanců dnem 1. srpna 1926. V Rakousku bylo povinné nemocenské pojištění těchto zavedeno již v r. 1920. Nositelem pojištění jest Nemocenský pojistný ústav ve Vídni se sedmi zemskými odbočkami ve Vídni, Štýrském Hradci, Linci, Inšpruku, Solnohradě, Celovci a Bregenzu. Pojištění nyní podléhá 176.474 pojištěnců a 196.563 rodinných příslušníků. Z toho jest osob v aktivní službě 57%, pensistů 42%. Příspěvek činí 2½% služebních příjmů pojištěncových; při tom si pojištěnec ještě hradí 20% eventuelních svých nákladů zubolékařských. Léčebná péče provádí se v několika vlastních ozdravovnách.

Dr. Jindřich.

Ze Sociálního ústavu Československé republiky. V jarním období přednáškovém byly vykonány přednáškové a diskusní schůze dne 24. března, 9., 16., 22. dubna a 6. května t. r. O zdravotně-sociální ochraně mateřství přednášel zdravotní rada Dr. A. Merhaut, jenž ukázal, jak pro zdravotně-sociální ochranu mateřství bylo by lze velmi výhodně spojit dva činitele: nemocenské pokladny a poradny pro matky a děti. Úkoly jejich se úzce prostupují. Nemocenské pokladny hmotně podporují těhotné ženy a rodičky, nestarají se však o zdravotní výchovu nastávajících matek, která jest často důležitější, než podpora peněžní. Poradny pro matky a děti nemají zase prostředků peněžních, pečují však o matky hlavně ve směru zdravotně-výchovném. Kdyby se obě činnosti tyto sloučily, prospělo by to mnoho ochraně mateřství bez velkých nákladů a obtížných prací. Kdyby nemocenské pokladny vázaly podporu pro těhotné a šestinedělky podmínkou, že ženy musejí se vykázati potvrzením, že navštěvovaly poučné výklady o mateřství a že v době šestitýdenního prázdná před porodem se řádně připravovaly na porod, jak zdravotně řádnou životosprávou, tak i hospodářsky (přípravou dětského prádelka a jiných potřeb), jest nepochybně, že ochrana mateřství učinila by veliký pokrok, uváží-li se, že okruh nemocenského pojištění bude stále rozšiřován a že bude zaujímati většinu žen, počítaje v to rodinné pojištění. Při tom bylo by ovšem třeba také zvýšiti vzdělání porodních asistentek. Nelze zapomenouti, že důležitou oporou pro ochranu mateřství bude správná výchova ženského pohlaví. Není dosud pravé ženské výchovy. Ženy se vychovávají stejně jako muži, nepoznávajíce svého ženství. Přednášející se domnívá, že ženy nutno vychovávat odděleně od mužů, zvláště ve věku pohlavního dospívání. Nauky o pohlavním životě musejí býti mládeži podávány, však jen zkušenými učiteli a způsobem delikátním a nenápadným.